

Buitenland.

Engeland. Algemeene vergadering der Vrije Schotsche Kerk.

Den 26sten Mei zal in de jaarboeken van de geschiedenis van Schotland Vrije Kerk met een zwarte kool geteekend zijn.

In de eerste plaats is toen door de algemeene vergadering een *declaratory act* aangenomen, die dienst moet doen als verklarend aanhangsel voor de geloofsbelijdenis, doch die niet anders doet dan die belijdenis ontsenuwen. In die acte staat uitgedrukt:

1. Dat zij, die ten doode voorveroordeeld (verworpen) zijn, daartoe gepredetermineerd zijn met het oog op hunne eigene zonde (foreordination to death not irrespective of their own sin).

2. Dat niemand kan ontkennen, dat het mogelijk is, dat kinderen, die vroeg komen te sterven en heidenen, die het Evangelie niet hebben gehoord, zalig worden.

3. Dat de natuurlijke mensch overblijfselen van het beeld van God bezit, en hoewel niet in staat om tot God weder te keeren, zonder de hulp van den H. Geest hij toch een zekere kennis van God en van zijn plicht heeft, waardoor hij in staat is om handelingen te verrichten, die in zich zelve prijslijken en goed zijn.

4. Dat de kerk aan hare dienaren het recht verleent, om van mening te verschillen in punten, die het wezen van het Gereformeerde geloof niet raken; evenwel met dit beding, dat de kerk het recht heeft in bepaalde gevallen uit te maken, wat niet of al Gereformeerd is.

Na een warm debat, waarbij vooral de predikant Macaskill tegen deze *declaratory act* getuigde, behielden de voorstanders van de nieuwe kritiek de overhand. De act werd aangenomen met 346 tegen 195 stemmen.

Hoe interessant dit debat, dat vier uren duurde, ook geweest is, nog meer belang boezemen ons de verhandelingen in, die over de quaestie van gezag der Schrift gehouden werden. Wederom trad de predikant Macaskill in het strijdperk. Hij was van oordeel, dat de mening, die meningen in zake der Schrift koestert, leiden moet tot ondermijning van het gezag der Heilige Schrift. Hij stelde daarom voor, dat de algemeene vergadering een herderlijk schrijven over die zaak aan de kerken zou richten. Vooral richte Macaskill zijnen aanval tegen den hoogleraar Marcus Dods, die geleerd heeft, dat men langs tweeërlei wegen komen kan tot het inzicht, dat de Heilige Schrift geïnspireerd is. Als men een boek leest, zoo stelt genoemde hoogleraar, beoordeelt men het en ziet men of er al dan niet genie uit spreekt. Zoo kan men er ook toe komen, dat men, den Bijbel lezende, hem erkent, als te zijn geïnspireerd. In de tweede plaats kan men er toe komen, den Bijbel, als geïnspireerd te erkennen, omdat men in Christus geloof. Het geloof in Christus hangt niet af van het geloof aan den Bijbel, maar omgekeerd: het geloof in den Bijbel hangt van het geloof in Christus af. Macaskill vroeg daarop, of dit de belijdenis was van de Vrije Kerk, of deze ooit geleerd heeft, dat de mensch den Bijbel moet beoordeelen; integendeel meent hij, dat, indien de mensch in den Bijbel Gods Woord ziet, dit is, niet omdat hij den Bijbel oordeelt; maar integendeel, omdat hij door den Bijbel geoordeeld wordt. De Schrift-beschouwing van den heer Dods, zoo voegde hij er aan toe, behoort bij de rationalisten thuis. De rede van Macaskill werd daarop geïnterrompeerd door een onderling, die van de estrade met groote heffigheid riep: »Gij spreekt van een herderlijk brief en gij doet niet anders dan personen aanvallen. Gij hebt het recht niet, zoo voegt hij hem toe, »een professor aan te vallen».

Toen Macaskill zijne rede kon vervolgen, vroeg hij: »Wat heeft de heer Dods van den Canon gemaakt? Hij leert, dat er vier twijfelachtige boeken in het Oude Testament zijn en zeven in het Nieuwe Testament. De kerk moest dit ook erkennen».

Daarop stond Prof. Dods op, om te zeggen: »Ik heb wel geschreven, dat er bestreden boeken in den Bijbel waren, hetgeen een algemeen erkend feit is; maar ik heb er aan toegevoegd, dat, volgens mijne mening het onredelijk is, die boeken voor betwijfelbaar te houden. Ik heb een boek over dit onderwerp geschreven,» zoo voegde hij er aan toe, »waarom haalt Macaskill dat niet aan in plaats van zeer gebrekkige dagbladverslagen voor te lezen?»

En storm van verontwaardiging barst daarop tegen den pred. Macaskill los. Men eischt dat hij den hoogleraar Dods vergiffenis zal vragen, en men roept: »Trek in, trek in!», terwijl aan de andere zijde Macaskill gesteund wordt door zijne getrouwe Hooglanders. Te vergeefs tracht de moderator Blaikie de orde te herstellen. Ook de studenten in de godgeleerdheid, die zich op de gaanderijen bevinden, protesteren evenzeer met heffigheid tegen de beschuldiging tegen den hoogleraar ingebracht. Een lid der vergadering stelt voor, dat het den heer Macaskill niet meer vrij zij om te spreken, vóór dat hij zijne beschuldigingen heeft ingetrokken. Macaskill tracht het woord te voeren, maar men roept hem toe: »Trek in, trek in! Het tumult duurt voort, en toen het vijf uur was, sluit de praeses de vergadering, om des avonds om negen uur weder geopend te worden.

Bij de heropening van de vergadering richt Macaskill eenen aanval op de hoogleraren Bruce en Candlish. Uit de werken van Candlish haalt hij de woorden aan: »Men kan het bestaan van God ontkennen en toch deel hebben aan het hoogere zieleleven».

Tekens, als Macaskill den naam van een zijner tegenstanders noemt, worden dezen met applausdissent begroet, om te kennen te geven, dat men achtting heeft voor de aangevallen personen. Toen hij den naam van Henri Drummond uitsprak, ging er een daverend applaus op, al toonde Macaskill ook aan, dat Drummond naar aanleiding van zijn jongste werk: »Het programma van het Christendom», voor zijne classis ter verantwoording moest worden geroepen, omdat hij een half politiek, socialistisch Christendom voorgesteld had. De predikant Mac Ewan snelt daarop zijnen ambtgenoot Macaskill in hulp en spreekt over de ketterijen van Drummond. Toen hij daarbij op een redevoering zinspeelde, die hij te Edinburgh voor 800 studenten gehouden had, ging er een hoera op voor Drummond. Deze besteedt daarop de tribune, om te kennen te geven, dat het verslag zijner rede, waarop de beschuldigingen van Macaskill en Ewan gegrond waren, geheel onjuist moest genoemd worden. De hoogleraar Candlish deelde daarop mede, dat hetgeen hem ten laste gelegd werd, wel door hem geschreven was, maar om het te weerleggen.

Ook nam prof. Iversch (hoogleraar in het Hebreeuwsch) het woord, om te betuigen, dat prof. Dods de behoudendste hoogleraar was dien hij kende, die bekend was met de geheele Duitse theologie en toch volhield, dat de traditieele datum der Evangelien de ware is. Maar Dods conservatie is dat van een boom, die steeds sterker werd en de behoudendheid van Macaskill die van een steen, die dood blijft. Zelfs viel hij Macaskill met personaliteiten op het lijf, hij heeft wat tegen iedereen, nu eens spreekt hij hier, dan weder daar, maar intusschen had hij uit goede bron vernomen dat zijne gemeente niet bloeide. Hij zou Macaskill naar 1 Tim. 4:11 moeten raden »zich te beaardigen zijne eigene dingen te doen».

Al keurde de vergadering de houding van Macaskill luidruchtig af, toch scheen men er niet toe geneigd om het optreden van dezen leeraar streng te veroordeelen. Eindelijk werd het voorstel van Macaskill verworpen met 47 tegen 257 stemmen.

Voor zooveel wij oordeelen kunnen, heeft de heer Macaskill, door niet goed beslagen te zijn te komen, veel voor de goede zaak bedorven. Had hij niet dagbladverslagen, maar enkel de werken van de mannen van de »downgrade» aangehaald en deze goed gelezen, hij zou geen aanleiding gegeven hebben, dat de tegenstanders zoozeer hadden kunnen triumfeeren. Maar al was deze ridder niet hebborlijk geharnast, toch moet het ons een vreemde zijn, dat hij in het krijt getreden is. Laat ons hopen, dat hij uit dit debat geleerd heeft.

Maar al was de best toegeruste woordvoerder in het debat getreden, wij gelooven niet dat hij het pleit in de Assembly zou gewonnen hebben. Daartoe zijn de meeste vertegenwoordigers der Vrije Schotsche Kerken te zeer op het spoor van de »downgrade» afgelegd.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

WINKEL.

De Groninger Brandwaarborg-Maatschappij.

Garantie Kapitaal f 100.000, Gestort.

Opgericht bij acte dd. 15 Nov. 1890, van den Notaris J. C. G. POLLONES, te Amsterdam

Directie: De Naamlooze Vennootschap Assurantie-Maatschappij GRONINGA.

Goedgekeurd bij Kon. besluit van 19 Sept. 1890, Staatsblad No. 26.

DIRECTEUREN:

M. BOUWER en F. DIJKSTERHUIS te Groningen.

Adviseurs: Mrs. HEEMSKERK en VAN LENNEP, te Amsterdam.

Hoofdkantoor: Boteringestraat, Groningen.

Hoofd-Agent te Amsterdam:

L. VAN DER VIJGH, Kantoor HEERENGRACHT bij de Hartenstraat No. 249.

Solide Personen komen als Correspondent in aanmerking.

P. VAN EIJK.

FIRMA JOHANNES KRAMER & Co.,

Dam 15-17, Amsterdam.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, vreemde COUPONS enz. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO met rentevergoeding van 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Verschenen:

ACTA van de vierde Voorloopige Synode,

VAN

Nederduitsche Gereformeerde Kerken.

Gehouden te AMSTERDAM,

7-16 Juni 1892.

GEVOLGD DOOR DE

ACTA van de GENERALE SYNODE

DER

Gereformeerde Kerken in Nederland,

in den naam onzes Heeren Jezu Christi gehouden te Amsterdam, 17 Juni 1892.

Prijs f 2.90.

Amsterdam.

J. A. WORMSER.

Orgelhandel.

P. VAN LEEUWEN & ZOON,
Warmoesstraat 73, Amsterdam.

RUIME KEUZE in prijzen van
f 65, f 85, f 100 etc.

MEYLINK & PIERON,

Rozengracht 10-12, Amsterdam.

FABRIKANTEN VAN

Brandkasten.

GOEDE MEDIELE Attesten ter inzage.
Een Brandkast, die de vuurproef doorstaan heeft, steeds te bezichtigen.

Het veelgezochte werk van

Dr. F. W. KRUMHACHER,
ELISA DE PROFEET,

(40 Kerkredenen), is thans compleet, de 3 din.
ing. f 4.50, geb. in één halfdeeren band f 8.25.
Bij iedereen soliedien boek, te bestellen en bij
den Uitgever H. TEN HOOVE, te Utrecht.

GESCHIEDENIS

van het

VADERLAND,

door J. DE JONG.

Van dit werk is thans ook het 3de
deel verschenen.

De prijs van het complete boek, be-
werk naar Bronnen als GROEN VAN
PRINSTER, THORBECKE, JONISSEN, BIL-
DERDIJK, WAGENAAR, MOTLEY en vele
anderen, is f 2.90.

Het is in elken Boekwinkel ter inzage
te bekomen.

P. J. MILBORN,

te NIJMEGEN, UITGEVER.

13 Juli n. s. verschijnt D. V. bij Z. J. KO-
NING Gz., te Oostwalde (Oldambt):

Het werk der barmhartigheid,

een werk der dankbaarheid Gode.

Leerrede over Johannes 13: 14

ter inleiding op de op 13 Juli 1892 te houden

DIACONALE CONFERENTIE,

DOOR

DS. W. K. P. GOEREE.

Uitgegeven ten voordele van het Huis van
Barmhartigheid te Wageningen.

Prijs 20 Cent.

Franco toezending na ontvangst van het
bedrag in postzegels.

IS VERSCHENEN:

STAANDE IN UWE POORTEN.

Uitgesproken in de Ure des Gebeds,

vóór de Voorl. Synode der Ned. Ger. Kerken,

te Amsterdam, op Maandag 6 Juni 1892,

DOOR

H. HOEKSTRA,

Dienaar des Woords te Kollum.

Verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren, alsook
bij den Uitgever (tegen toezending van f 0.20).

A. FISSCHER, Elisabethstr. 3, Utrecht.

„De Heere is

Ons hart is ge-
Heere onzen Go-
Zoo werkelijk in
o, zoo gaarne, a-
een enkelen dag,
bestier uit hande-
ons inbedeende,
veel beter zonder
treffender besturen

Dat kunnen we
is de macht, en on-
heid aan. Maar
de zin er toe toe
we maar konden.

ergernis door onze
nemen, wat God d-
zels volgt op de
gedurig in ons ont-
oprijzen.

Sterk komt dat
als de Heere ons
te na komt. Dan h-
en uitsichten voe-
zels van zeer heil-
Al toch wat zondig
we nu liefst ruste
overleggingen en v-

tusschenbeide treed-
selven, en daarde-
Neen, waarlijk, de
zondigen weg, zijn
raadselachtig. Ker-

God daarin blaast,
nu keer op keer m-
juist zulke zondige
stoord kunnen doe-
hebben, maar hoe c-

neemens en Godzalig
opgevat, verijeld-
ergernis; dan word
raadsel geplaatst, d-
en dan komt zoo-
lippen: Waarom l-

wat slecht was, en
wat toch zoo heilig
eere zijns naams?

Die indruk van h-

zoo smartelijk. Hier,
geuzen en martela-
te vechten; maar
Frankrijk, wier ma-
gevoeld had, niet z-

en ondergegaan? He-
lant God de Heere
wetenschap. Dat tik-
nauwlijks tegenstand
niet, om met soberen
blijven en even het

Dan is in uw buurt
en geld als water ve-

een Christelijke sche-
nder haar tekorten.

onder drijeven, de é-
wie niets is aan te
kind der wereld van
gerucht uitgaat, en
man staat op het

gaan, en die concu-
Bij hem komt alles l-

God immers, die ook
winkelt stuurt; en ool
geschiedt er niets bij

De

WIL

Onder de steden, d-

in 1582 veroverd, beh-

Aalst. Reeds vroeger h-

Vierd. Andries. Bertel-

strekten van Aalst bei-